

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 189/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. U., U., toho času vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. P., D., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 30/2008 z 18. decembra 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. U. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2009 doručená sťažnosť I. U. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 ústavy uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo 30/2008 z 18. decembra 2008, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Považská

Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 43/2008 z 1. decembra 2008, ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá a nebol prijatý jeho návrh na nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

2. Sťažovateľ v sťažnosti v podstatnom uviedol: *„Dňa 18. 11. 2008 bola cestou Okresnej prokuratúry v P. doručená na Okresný súd v Považskej Bystrici moja opätovná žiadosť o prepustenie z vyšetrovacej väzby, ktorú som podal dňa 11. 11. 2008. Svoju opakovanú žiadosť o prepustenie z väzby som odôvodnil tým, že som nikdy nemal snahu ujsť alebo sa skrývať, aby som sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, ktorý mi hrozí a prehlásil som, že v prípade môjho prepustenia z väzby sa budem zdržiavať v mieste trvalého bydliska U., na každé predvolanie vyšetrovateľa, prokurátora a súdu sa dostavím, že mienim pokračovať aj naďalej v podnikaní, že sa podrobím primeraným povinnostiam a obmedzeniam v zmysle § 82 Trestného poriadku, že žiadnym spôsobom som sa nesnažil ovplyvniť ani svedkov, ani maloletú poškodenú, preto nie je na mieste dôvod útekovej, kolúzneho a ani preventívnej väzby.*

Keďže mojej žiadosti o prepustenie z väzby príslušný prokurátor nevyhovel, konalo sa dňa 01. 12. 2008 verejné zasadnutie na Okresnom súde v Považskej Bystrici, na ktorom som v rámci môjho výsluchu uviedol všetky dôvody mojej opakovanej žiadosti, pričom mojim obhajcom bola namietaná aj účelovosť mojej väzby bez zákonného dôvodu, teda v rozpore s príslušnými článkami Ústavy Slovenskej republiky. Sudca pre prípravné konanie Okresného súdu v Považskej Bystrici, ktorý konal vo veci mojej žiadosti o prepustenie, túto moju žiadosť zamietol rozhodnutím sp. zn. 0 Tp 43/2008 zo dňa 01. 12. 2008. Proti tomuto rozhodnutiu som na mieste zahlásil sťažnosť, ktorú som cestou obhajcu aj písomne odôvodnil.

O mojej sťažnosti proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 01.12.2008 sp. zn. 0 Tp 43/2008 rozhodoval Krajský súd v Trenčíne v senáte na neverejnom zasadnutí dňa 18. 12. 2008, pričom uznesením sp. zn. 2 Tpo/30/2008-98 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku moju sťažnosť zamietol.

Krajský súd v Trenčíne v konaní sp. zn. 2 Tpo/30/2008-98 na neverejnom zasadnutí dňa 18. 12. 2008 rozhodol tak, že v rozpore s obsahom článku 12 ods. 4, článku 13 ods. 4 a článku 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky zamietol moju sťažnosť, teda týmto

rozhodnutím Krajský súd v Trenčíne porušil moje základné právo na osobnú slobodu, upravené v čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Za porušenie môjho základného práva na osobnú slobodu považujem to, že prezentované dôvody trvania mojej väzby sú opätovne uvádzané všeobecne, bez odôvodnenia vyplývajúceho z nejakého môjho konania alebo ďalších skutočností, z ktorých by vyplývala skutočná obava, že by v mojom prípade malo ísť o útekovú, kolúznu alebo preventívnu väzbu.

Opätovne zdôrazňujem, že dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a, b, c Trestného poriadku vyžadujú, aby z konania obvineného alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplývala dôvodná obava, že ide o útekovú, kolúznu alebo preventívnu väzbu. Takéto dôvody z môjho konania a ani z ďalších konkrétnych skutočností nevyplývali ani pri mojom vzatí do väzby a ich existencia nie je ničím podložená ani v súčasnej dobe, keď bolo vyšetrovanie ukončené podaním obžaloby na Okresný súd v Považskej Bystrici.“

3. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prerokovaní nálezom rozhodol tak, že: *„Základné právo na osobnú slobodu I. U. upravené v čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne rozhodnutím č. k. 2 Tpo/30/2008-98 z 18. 12. 2008 v rozpore s čl. 12 ods. 4, článkom 13 ods. 4 a článkom 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.“* Ďalej sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd toto uznesenie krajského súdu zrušil a prikázal mu, aby vo veci ďalej konal a zakázal mu pokračovať v porušovaní základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu. Žiadal priznať aj primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (3 319,39 €), čo odôvodnil tým, že: *„... porušením článku 12 ods. 4, článku 13 ods. 4 a článku 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky mi bola spôsobená nielen materiálna, ale aj nemateriálna ujmu“*. Napokon sťažovateľ žiadal priznať náhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 €.

II.

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že táto je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

6. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Pod ústavnosťou v najužšom zmysle treba rozumieť dodržiavanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci, ale aj právnickými osobami a fyzickými osobami. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov vrátane Trestného poriadku. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01), že ochrana ústavou, prípadne Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený osobnej slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 153/09).

7. Podstata námietok sťažovateľa, ktoré majú preukázať porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy spočíva teda v tom, že súdmi prezentované dôvody trvania jeho väzby sú uvádzané iba všeobecne a bez odôvodnenia vyplývajúceho z nejakého jeho konkrétneho konania alebo iných skutočností. V tejto súvislosti namieta to, že zákonom predpokladané dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku nevyplývali ani z jeho konania, ani z ďalších konkrétnych skutočností pri jeho vzatí do väzby ani v čase podania sťažnosti na ústavnom súde, keď bolo prípravné konanie ukončené podaním obžaloby na okresnom súde.

8. V súlade s už uvedeným (bod 6 tohto uznesenia) ústavný súd v zásade nezasahuje do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Výnimkou sú prípady, keď dochádza rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu k porušeniu základných práv a slobôd garantovaných ústavou. Právo na osobnú slobodu zaujíma v hierarchii základných práv a slobôd popredné miesto. Pod osobnou slobodou sa rozumie voľný, ničím neobmedzený pohyb človeka, ktorý sa môže podľa vlastného rozhodnutia zdržiavať na určitom mieste alebo slobodne z tohto miesta odísť (III. ÚS 204/02). Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07). Z uvedenej zásady vyplýva, že porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe zakladá zároveň aj porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

9. Väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu dbať na to, aby doba väzby obvineného neprekročila nevyhnutnú hranicu. Na tento účel patrí všeobecnému súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o žiadostiach obvineného o prepustenie na slobodu (Toth c. Rakúsko z 12. decembra 1991). Obvinený držaný vo väzbe musí mať možnosť v primeraných intervaloch žiadať o súdnu kontrolu zákonnosti väzby (Bezicheri c. Taliansko z 25. októbra 1989) vrátane možnosti žiadať, aby jeho väzba bola nahradená zárukou. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03). Vychádzajúc z týchto základných princípov ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa.

10. Ústavný súd k sťažostnej námietke sťažovateľa vymedzenej v bode 7 odôvodnenia tohto uznesenia uvádza: Okresný súd v písomnom vyhotovení uznesenia z 1. decembra 2008 poukázal na genézu väzobného stíhania sťažovateľa, obsah jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ustanovenia Trestného poriadku o väzbe, stanovisko prokurátora k žiadosti sťažovateľa podané v písomnej forme, stanovisko prokurátora prednesené na verejnom zasadnutí, obsah prednesu sťažovateľa a jeho obhajcu na verejnom zasadnutí. Ďalej okresný súd na vlastné odôvodnenie uznesenia uviedol: „*Súd po oboznámení sa s obsahom spisu 0 Tp 43/2008, vyšetrovacím spisom OR PZ P. č. ČVS: ORP-420/JP-PB-2008 so žiadosťou obvineného a s jeho výpoveďou na verejnom zasadnutí, doplnkom č. 1 k znaleckému posudku PhDr. K. K. č. 21/2008 dospel k záveru, že u obvineného dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1, písm. a), b), c) Tr. por. naďalej trvajú.*

Podľa názoru súdu od vzatia obvineného do väzby (dňa 31. 7. 2008) neboli zistené žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zánik, alebo zmenu väzobných dôvodov. Vzhľadom na všetky doteraz vykonané dôkazy je tu existencia dôvodného podozrenia, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú tu dané dôvody na podozrenie, že skutok spáchal obvinený. Aj v tomto štádiu konania je tu existencia reálnej obavy, že v prípade prepustenia obvineného na slobodu, tento bude v trestnej činnosti pokračovať, pretože tak, ako to bolo konštatované už aj v rozhodnutí zo dňa 22. 9. 2008, v tomto štádiu konania už existujú poznatky o tom, že maloletá E. bola týraná aj pred touto udalosťou, o čom svedčia najmä záznamy sociálneho oddelenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v P., výpovede svedkov a v konečnom dôsledku aj doplnok č. 1 k znaleckému posudku č. 21/2008, vypracovaného znalkyňou z odboru psychológia PhDr. K. K., ktorá v jeho závere uviedla, že maloletá E. jednoznačne a opakovane vo svojich odpovediach uvádzala, že jej ublížil obvinený U., že matka ju nebila, pričom bola konštatovaná u dieťaťa vysoká pravdepodobnosť správneho vnímania prežívaných a sledovaných udalostí. Samotná skutočnosť, že v zmysle záverov znaleckého posudku nebolo doporučené znalcami nariadenie ochrannej protitoxikomanickej liečby, pretože obvinený sa nemal predmetného činu, kladeného mu za vinu dopustiť v súvislosti s užívaním návykovej látky, nič nemení na tom, že samotný obvinený na verejnom zasadnutí o jeho žiadosti o prepustenie z väzby dňa 22. 9. 2008 uviedol, že pred spolužitím s J. K. bral drogy, hrával na automatoch a v užívaní drog pokračoval bez prestávky aj naďalej, a preto

v tomto smere nemožno vylúčiť, že v prípade prepustenia z väzby by v tomto pokračoval, v dôsledku ktorej skutočnosti nie je možné predvídať do akej miery by toto mohlo ovplyvňovať jeho ďalšie konanie. Rovnako súd nezmenil svoj názor v tom zmysle, že aj v súčasnosti je tu reálna obava, že obvinený v prípade prepustenia na slobodu by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a následnému trestu s poukazom na závažnosť zločinu, ktorý mu je kladený za vinu a trestnú sadzbu, ktorá by mu v tomto prípade hrozila. Týmto sú nad'alej podľa názoru súdu dané dôvody väzby v zmysle § 71, ods. 1, písm. a), c) Tr. por. Rovnako podľa názoru súdu v celom rozsahu nad'alej trvajú dôvody väzby aj v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. Ako už bolo uvedené, obvinený bezprostredne predtým, ako bol vzatý do väzby, sa k trestnej činnosti, pre ktorú mu bolo vznesené obvinenie, priznal a neuviedol ani jedinú skutočnosť, ktorá by naznačovala, že aj matka dieťaťa sa mohla podieľať na zraneniach, ktoré dieťa utrpelo, pričom následne absolútne zmenil svoju výpoveď, poprel akýkoľvek prvotný kontakt s dieťaťom, práve ktoré konanie obvineného v tomto smere si vyžiadalo ďalšie vyšetrovanie, vyžaduje si ďalší výsluch svedkov, ktorí majú vzťah k vyšetrovanej veci a ďalšie dôkazy ako znalecký posudok MUDr. H., výsluch znalkyne, zabezpečenie ďalších dôkazov listinného charakteru v súvislosti s ošetrením dieťaťa, pričom práve s poukazom na následnú zmenu výpovede obvineného, je tu dôvodná obava, že obvinený by mohol po prepustení na slobodu mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, pôsobiť na svedkov, prípadne znalcov, ktorí sú v tejto veci pribratí a teda podľa názoru jednoznačne je tu namieste aj dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1, písm. b) Tr. por.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam súd dospel k záveru, že nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka nie je dostatočnou zárukou, ktorá by u obvineného nahradila výkon väzby a jej preventívny účel, a preto návrh obvineného na nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka neprijal. “

Krajský súd v odôvodnení uznesenia, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú, uviedol obsah výroku a odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, písomne formulované dôvody ústnej zahlásenej sťažnosti sťažovateľom, ako aj ustanovenia

Trestného poriadku o rozsahu preskúmvavej činnosti sťažnostného súdu. Na vlastné odôvodnenie uznesenia krajský súd uviedol:

«Obvinený I. U. je dôvodne podozrivý, že dňa 31. 7. 2008 asi o 11.00 hod. v byte J. K. v P., kde v tom čase asi rok s J. K. býval, viackrát udrel rukou do tváre, hrudníka a genitálií ani nie trojročnú dcéru J. K. E. K., u ktorej pri následnom lekárskom ošetrení bola zistená zlomenina ramennej kosti vľavo, početné krvné podliatiny na tvári, hrudníku a vo vchode do pošvovej časti s masívnou hematúriou, vysoko pravdepodobne z pomliaždenia močových ciest, s predpokladanou dobou liečenia asi 2 až 3 mesiace. Za tento skutok, právne kvalifikovaný ako zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, 2 písm. a), b) Tr. zák., bolo uzneseniami vyšetrovateľa PZ v P. zo dňa 31. 7. 2008 číslo ČVS: ORP-420/JP-PB-2008 začaté trestné stíhanie a I. U. vznesené obvinenie. Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 1. 8. 2008, sp. zn. 0 Tp 43/2008, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 8. 8. 2008, sp. zn. 6 Tpo/73/2008, bol obvinený I. U. na základe návrhu prokurátora vzatý dňom 31. 7. 2008 o 19.40 hod. do väzby, a to z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. V odôvodneniach týchto rozhodnutí boli uvedené dôkazy zakladajúce dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku obvineným (jeho priznanie, svedecké výpovede J. K. a J. K., lekárska správa o zraneniach maloletej poškodenej, farebná fotodokumentácia týchto zranení a úradné záznamy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v P.). Už na začiatku trestného stíhania vykonané dôkazy odôvodňovali podozrenie, že nešlo o prvý a ojedinelý útok obvineného proti maloletej, ale o opakované agresívne správanie, pretože podľa lekárskej správy u maloletej poškodenej bol zistený syndróm týraného dieťaťa, akútne zbitého zvlášť surovým spôsobom. Konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavy z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. podľa zistení okresného i krajského, súdu spočívali najmä v tom, že obvinený je trestne stíhaný za zločin s vysokou trestnou sadzbou [písm. a)], že hoci sa k spáchaniu skutku priznal, jeho vzťah s matkou maloletej poškodenej odôvodňuje obavu z možného pôsobenia na ňu ako svedkyňu [písm. b)], a v tom, že vo vzťahu k poškodenej išlo o opakované násilné konanie [písm. c)],

Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22. 9. 2008, sp. zn. 0 Tp 43/2008-67, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 9. 10. 2008, sp. zn. 2 Tpo/24/2008 bola žiadosť obvineného I. U. o prepustenie

z väzby na slobodu zamietnutá s odôvodnením, že naďalej trvá dôvodné podozrenie zo spáchania skutku obžalovaným a tiež všetky dôvody väzby.

V priebehu vyšetrovania obvinený I. U. zmenil svoju pôvodnú výpoveď pred vyšetrovateľom, v ktorej popísal, vysvetlil a oľutoval svoje konanie voči maloletej, i výpoveď pred sudkyňou pre prípravné konanie rozhodujúcou o návrhu na jeho vzatie do väzby, v ktorej tiež spáchanie skutku priznal. Zmenu výpovede spočívajúcu v tvrdení, že zranenia maloletej spôsobila jej matka J. K., odôvodnil tým, že vinu vzal na seba preto, že to sľúbil matke dieťaťa, aby jej dieťa nebolo odňaté a netušil, aké závažné zranenia maloletá utrpela. Pri tomto výsluchu obvinený uviedol, že deň pred skutkom sa pohádal s J. K. a zbalil si všetky svoje veci. Priznal, že si tiež „dal pervitín“, ktorý užíval pre stálu vyčerpanosť. V deň skutku prišiel do bytu sa osprchovať s tým, že pôjde nazad do práce. Okrem dôkazov existujúcich v čase rozhodovania o vzatí obvineného do väzby boli v rámci ďalšieho vyšetrovania zadovážené znalecké posudky z odboru psychológie na posúdenie úrovne vývoja maloletej poškodenej a jej schopnosti správne vnímať a reprodukovať prežité udalosti, z odboru psychiatrie o výsledkoch vyšetrenia duševného stavu obvineného, z odboru zdravotníctva o zraneniach poškodenej E. K. a z odboru kriminalistiky na porovnanie vzoriek DNA z krvi zaistenej na rukách obvineného s krvou maloletej poškodenej. Ani jeden z týchto dôkazov dôvodnosť podozrenia, že obvinený spáchal skutok, pre ktorý sa proti nemu vedie trestné stíhanie, nijako neoslabil. Zo záverov znalcov psychiatrov vyplýva, že obvinený trpí počínajúcou závislosťou na stimulanciách (pervitíne), v čase skutku však nebol pod vplyvom návykovej látky a skutok ani nesúvisel s jej užívaním.

Svoju žiadosť o prepustenie z väzby obvinený odôvodnil v podstate rovnakými skutočnosťami ako predchádzajúcu žiadosť i sťažnosť proti uzneseniu o jej zamietnutí.

Sudkyňa pre prípravné konanie okresného súdu postupovala vecne správne, keď žiadosť obvineného I. U. o prepustenie z väzby zo dňa 18. 11. 2008 zamietla. Správne zistila, že dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por., pre ktoré bol obvinený vzatý do väzby, naďalej trvajú. Svoje rozhodnutie zodpovedajúcim spôsobom i odôvodnila a krajský súd sa so závermi konštatovanými v písomných dôvodoch napadnutého uznesenia stotožňuje. Od vzatia obvineného do väzby dňa 31. 7. 2008 ani od ostatného rozhodovania o väzbe neboli zistené žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zánik alebo zmenu väzobných dôvodov, vyšetrovanie pokračuje bez prieskumov a preto je väzba aj

v súčasnom štádiu trestného konania adekvátnym a nevyhnutným zabezpečovacím opatrením.

Vzhľadom na uvedené dôvody krajský súd sťažnosť obvineného I. U. nepovažoval za dôvodnú, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.»

11. K takémuto odôvodneniu uznesenia okresného súdu a uznesenia krajského súdu považuje ústavný súd za potrebné iba stručne uviesť: Predovšetkým ústavnému súdu neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa alebo akéhokoľvek iného obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Ako už ústavný súd uviedol, v rámci konania o sťažnostiach vo väzobných veciach skúma, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-processné princípy obmedzenia osobnej slobody obvineného väzbou. Jedným z týchto princíпов je aj zákonnosť dôvodov na vzatie a držanie obvineného vo väzbe.

Uznesenie okresného súdu spĺňa zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia (§ 176 ods. 2 v spojení s § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku a podľa ústavného súdu je z hľadiska individualizácie dôvodov väzby sťažovateľa aj s ohľadom na doterajšiu judikatúru ústavného súdu ústavne konformné a akceptovateľné. Je odôvodnené tak skutkovými okolnosťami, ako aj skutočnosťami zakladajúcimi dôvodnú obavu z naplnenia všetkých väzobných dôvodov.

Uznesenie krajského súdu taktiež nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené či dokonca svojvoľné. Krajský súd preskúmaval správnosť výrokov napadnutého uznesenia a predchádzajúceho konania okresného súdu, pričom sa s rozhodnutím okresného súdu stotožnil (čo výslovne uviedol v odôvodnení uznesenia) a odkázal na jeho dôvody.

Ústavný súd preto považoval aj uznesenie krajského súdu za zákonné a ústavne akceptovateľné a vychádzajúc z nedostatku svojej právomoci nemohol dôvody týchto uznesení ďalej dopĺňať či rozvíjať.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že uznesením krajského súdu nebolo porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07). Z uvedených dôvodov preto ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní na neverejnom zasadnutí senátu.

13. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 ústavy uznesením krajského súdu ústavný súd uvádza, že sťažnosť v tejto časti nie je ani náležite odôvodnená, v dôsledku čoho nespĺňa všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čo by tiež zakladalo dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Aj v tejto časti však ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú, keďže nezistil žiadnu možnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a možným porušením uvedených ústavných ustanovení. Navyše je potrebné dodať, že čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 ústavy stabilizovaná judikatúra ústavného súdu chápe ako všeobecné ustanovenia, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktoré nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych záležitostiach. Ich aplikácia nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu na základné právo alebo slobodu fyzickej alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 34/96, I. ÚS 58/97, I. ÚS 59/97).

14. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že by sťažnosti bolo vyhovené (návrh na zrušenie uznesenia krajského súdu, príkaz krajskému súdu ďalej konať, zákaz pokračovať v porušovaní jeho práv, primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009